

VALMIERAS KĪMIKIS

VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRAS ROPNICAS IZDEVUMS

Krāsāk kopš 1979. gada 25. oktobra

CETURDĪEN, 1990. gada 29. septembris

№ 35 (370) Cena 1 kop

Par aktuālām problēmām

TIKŠANĀS PIE PREMĒRMINISTRA

Atjaunojusi darbu Latvijas Republikas Augstākā Padome Beigušas brīvdienas, sacīes saspringta darba posms Republikas augstākajam valsts varas organam jāpaspriež un jāpieņem virkne svarīgu likumu saimnieciskās dzīves regulēšanai.

Sajā sakarā republikas valdība rīko konsultācijas ar atsevišķu tautas saimniecības nozaru vadītājiem speciālistiem. Aizvadītā nedēļā pie Ministru Padomes priekšsēdētāja IVARA GODMANA bija uzaicināti republikas lielā rūpniecības uzņēmumu vadītāji Lūk, ko pastāstīja mūsu rūpniecības direktors INARS POLAKS.

Klātesošie tika iepazīstināti ar vairākiem likumprojektiem, kuru uzdevums būtu kalpot Latvijas ekonomikas stiprināšanai un saimnieciskās darbības regulēšanai. Tika pasvitrotas, ka republikai jādzīvo pēc saviem likumiem, nekādi ligumi ar Centru netiks nosliegti, šo slēgs tikai ar atsevišķām PSRS republikām jāizstrādā savas saimnieciskās dzīves pamatus. Ivars Godmanis uzaicināja uzņēmumu vadītājus izteikt savas domas par sagatavotajiem likumprojektiem. Vistiem tika izsniegta arī republikas valdības programma, kas saistīnātā veidā bija publicēta laikrakstos.

Tika runāts par Likumu par uzņēmējdarbību. Sanāksmes dalībniekiem bija vairāki iebildumi, tomēr šis likumprojekts tika rekomendēts Augstākajai Padomei izskatīšanai. Vislielākie iebildumi bija jautājuma par valsts pasūtījumu.

Maskavā pieņemts Likums par valsts uzņēmumu. Bet republikā tiek gatavots savs likums šajā jautājumā. Pret šo likumprojektu rūpniecības uzņēmumu vadītājiem, kas piedalījās sanāksmē, bija ļoti daudz butisku iebildumu un piezīmju. Šis likumprojekts ir jāpapildina, nav visi jautājumi izstrādāti līdz galam.

Ir izstrādāta virkne likumprojektu nodokļu jautājumos. Kādi seši no tiem attiecas tieši uz rūpniecības uzņēmumiem. Kopiepaids bija tāds, ka pēc jaunajiem likumiem rūpniecības uzņēmumi republikā dzīvos sliktāk nekā šodā, sliktāk nekā pēc Vissavienības likumiem. Tam daļēji piekrita arī valdības vadītājs, norādot, ka tautas dzīves līmenis arī var pasliktināties.

Pēc jaunā ipašuma likuma nodokļu likme būs krietni augstāka nekā līdz šim. Jo lielāks uzņēmums, jo lielāka būs arī nodokļa likme.

Top likumprojekts par investīcijām un kapitāla kustības nodokli.

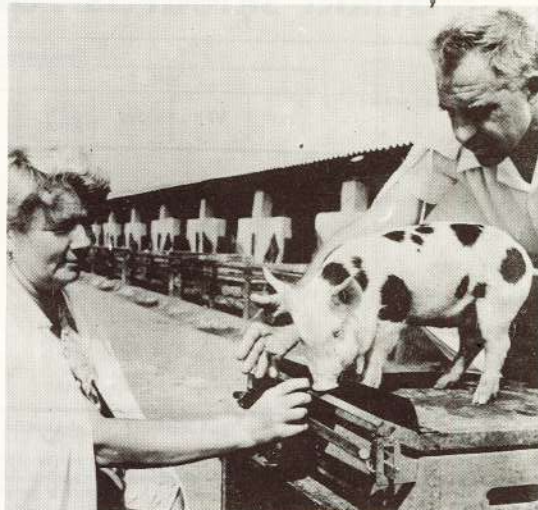
Tas paredz, ka nodoklis jāmaksā ne tikai par jaunu uzņēmumu celtniecību un palaišanu, bet arī par esošo jaudu paplašināšanu un modernizāciju. Celtniecības un rekonstrukcijas darbi jau ar šī gada 1. oktobri bus dārgāki par 85 procentiem.

Par to, ka būvējam, turpmāk valsts budžetā būs jāiemaksā 70 procenti no tāmes vērtības. Tas nozīmē, ka būvējam objektu par miljonus rubļiem, valsts budžetā būs jāiemaksā 700 tūkstoši rubļu. Līdz ar to jau tagad redzams, ka zinātniski tehniskais progress tiks pamatīgi nobremzēts. Tāpat pieaugs zemes nodoklis. Vēl nav istas skaidrības par to, cik būs jāmaksā par dabas resursu izmantošanu un vairāki citi maksājumi.

Runājot reāli — pēc jauno likumu pieņemšanas mūsu rūpniecības dzīve (tāpat kā citu republikas uzņēmumu) nekļūs vieglāka. Tieši otrādi, maksājumi pieaugs, un vēl nav ziņams, ka būs ar uzņēmuma peļņu, ar fondu veidošanu, ar sociālās attīstības plānu izpildi. Būs jāievieš vēl stingrāks ekonomiskais režīms, jātaupa katra kapeika, katrs rublis.

Ar direktoru sarunājās HERMANIS HERCBERGS

VIEN' MAZ' CŪCIŅ'!...

Patreiz, kad veikalu plaukti kļūst arvien tukšāki un dārdzība aug, rūpniecība strādājošos domājams, interese, kas notiek rūpniecības palīgsaimniecībā. Tādēļ devos pie rūpniecības direktora palīga kadru un sadzīves jautājumos Viļņa Miodles, lai uzzinātu kaut ko sīkāk.

— Sakiet, lūdzu, vai palīgsaimniecība rūpniecībai nes ienākumus?

— Vairākus gadus ir bijuši tikai zaudējumi. Protams, ar katru gadu tie ir pakāpeniski samazinājušies. Viens otrs jau izteicās, ka vajadzētu saimniecību likvidēt. Šķiet, šogad zaudējumu nebūs.

— Kā tas izskaidrojams?

— Pirmkārt, zaudējumi radās mazās ražas dēļ. Tur ir ļoti mitra (var teikt slapja) vieta. Velu bijām spiesti sēt, rudenī ļoti grūti novākt ražu. Otrkārt, zemes gabals mazs, tehnika liela. Gadā lielu summu saņiedz tehnikas amortizācijas izdevumi (remonts). Strādājošajiem algas arī jāmaksā. Šogad neesamējuši, tālād neesam izlietojuši līdzekļus no sēklu iegādē, ne sejas darbu veikšanai, ne līdz ar to strādnieku algām. Praktiski no pagājušā gada rudens noris meliorācijas darbi Certam alkšņus. Silvā mežrūpnieki no šiem alkšņiem gatavo skaidas — šķēlnes, kuras ved tālāk uz Bolderāju, kur tās pārtop skaidu plāksnēs. Tagad alk-

šņus uzperk kooperatīvs, kas tos pārdod tālāk ārzemem. Tātad netiek lērtēs algu fonds, bet līdztekus vēl gumstam labu peļņu. Meliorācijas darbus, cerams, pabeigs nākamgad. Tiek taisīti ceļi.

— Kā ar gaļu? Saimniecēs būs drīz spiestas nopūsties un, kā pasakās, kāpostus vārit no cirvju kāti, kad paaugstināsies gaļas cenas.

— Mēs Ozolu mehanizācijas školai aizdevām vairāk kā 100 tūkstošus rubļu. Viņi uzēla cūku kūti, Tur aug mūsu sviens. Cik izaugs — tik būs. Viņu darbspeks, mūsu barība. Cūkgaļu iegūstam 10 tonnas gadā. Piecpadsmit gadu laikā aizdotā naudas summa tiks atdota rūpniecībai atpakaļ.

— Kas vēl notiek saimniecībā?

— Mums ir 54 bišu saimes. Izdevām trim nomiekiem. Ligumā noteiktas medus daudzums jāatdod rūpniecībai, pārējais — pašiem. Septembrī medu pārdodam saviem bērnu daržiem par 4 rubļiem kilogramā. Diemžēl, medus nepietiek, lai varētu pārdot arī rūpniecībai, to ties gāja būs.

Tā palenām palīgsaimniecība atmaksāsies. Būs labums arī mums. Atliek vēl tikai parlabot paciesties.

PARSLA BEBRE
● Vien' maz' cūciņ'.
ALEKSEJA KOZINĒCA foto

HRONIKA

Mūsu rūpniecības speciālistu un ceļu vadītāju grupa 25 cilvēku sastāvā devusies uz radnieciskajiem uzņēmumiem Novgorodā un Tverā, lai apmainītos pieredzē, kā arī pārrunātu aktuālas problēmas saimniecisko sakaru tālākajai attīstībai.

Sodien uz Liepāju devās savā pēdējā pieredzes apmaiņas braucienā.

ciņā rūpniecības Mendeļejeva v. n. biedrības biedri. Divas brauciena dienas viņi iepazīsies ar Liepāju kombināta «Lauma» ražotni.

Ražošanas daļas priekšnieces Māras Stanevičas vadībā rūpniecības speciālistu grupa izbraukusi uz

Berdjanskas stikla šķiedras rūpniecību, lai pārrunātu par abu uzņēmumu turpmāko ekonomisko sadarbību, kā arī apmainītos ražošanas organizācijas pieredzē.

Rūpniecībai notika LTF nodalās konference, kur tika apspriesti vairāki jautājumi par uzņēmuma attīstību, par deputātu darbību, risinot savu vēlēšanu uzdevumus. Notika arī vēlēšanas. Par rūpniecības LTF noda-

ļas valdes priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēts Aldis Zeibots.

Saskaņā ar Valsts aizsardzības komitejas prasībām sakusies rūpniecības strādājošo apmācības pēc deviņu stundu programmas par iekārtu ekspluatāciju, kas saistītas ar sašķidrīnātās gāzes «propāns—butāns» izmantošanu. Apspīrinātas trīs mācību grupas, kur nodarbošies 37 cilvēki no 2., 6., 7. un 17. ceha, «Ļenprim-

promenergo» Valmieras iecirkņa un kooperatīva «Gauja».

Uz Polocku devusies rūpniecības galvenais inženieris Andris Brulāns, centrālās laboratorijas priekšnieks Mārtiņš Tomsons un 2. ceha priekšnieks Andrejs Grasis. Viņi piedalīsies nozares uzņēmumu vadītāju speciālistu apspriedē par tehniskā progresa problemām stikla un stikla šķiedras rūpniecībā.

Ražošana un ekoloģija

2. GAISS

(Turpinājums)

Runājot par gaisa analīžu rezultātiem šī gada pirmajā pusē un, sākot ar rūpniecības darba zonu gaisa raksturojumu, jāaska, ka stāvoklis nedaudz, bet tomēr ir uzlabojies salīdzinājumā ar iepriekšējā gada rezultātiem. No izdarītajām 511 analīzēm 31 pārsniedz MPK. Lauvas tiesu šajā pūrā (14) dod 1. cehs, kur normatīvu pārsniegšana cehā putekļu saturam gaisā ir līdz 1,7 reizēm. Divi šādi gadījumi ar pārsniegšanu līdz 2 reizēm ugunsizturīgo materiālu putekļiem konstatēti 2. ceha stikla kausēšanas trauku montētavā. Pārskatu par stāvokli pārējos cehos variet skatīt tabulā.

Savukārt rūpniecības teritorijā un sanitārajā zonā izdarīto analīžu rezultāti MPK nav pārsnieguši. To pašu var teikt par t.s. zemlāpas mērījumiem (gaisa analīzes pa vējam no skursteņa līdz 1,5 km attālumā arsēna un fluora savienojumiem). Skeptiķiem vai vīpnātājiem par «mundriera pulēšanu» var

piebilst, ka paralēlas kontrolanalīzes izdara arī pilsētas hidrometeoroloģiskais dienests, un līdz šim mums nav mīsejies. Ja mēdzat lasīt minētā dienesta gatavotos pārskatus par atmosfēras piesārņojumu rajona laikrakstā «Liesma», tad būsit varbūt ievērojuši, ka tur figūrē nosaukums «stacionārais novērošanas punkts stikla šķiedras rūpniecības rajonā». Faktiski šis ir kompromitējošs apzīmējums, tā kā nesagatavotam lasītājam netieši liek saprast, ka tas ir punkts, kurš likse rūpniecības radīto piesārņojumu. Būtībā, saistot konkrētus mērījumus ar attiecīgu vēja virzienu, šis punkts atspoguļo piesārņotāju rosību pamatā Gaujas kreisajā krastā, t.s. dzelzceļa rūpnieciskajā zonā un ģeogrāfiski atrodas sviesta siera bāzes rajonā. Par Valmieras problēmu jāteic, ka stāvoklis pašā pilsētā tieši ar gaisa piesārņojumu ir stipri bēdīgs. Bet tā jau ir cita tēma.

MĀRTIŅŠ TOMSONS,
rūpniecības centrālās laboratorijas priekšnieks

Pārskats par darba zonas gaisa analīžu rezultātu pārsniegšanas gadījumiem 1990. gada pirmajā pusē

Darba vietas nosaukums	Kaitīgās vielas (materiāla nosaukums)	Analīžu skaits vispār	Analīžu skaits, kas pārsniedz MPK	Cik reizi pārsniegta MPK
4. cehs				
Austuves nodalā vecajā korpusā	st. šķiedras putekļi	9	1	2,5
5. cehs				
Stiklplastu iecirknis	stirols, st. šķiedras putekļi	6 2	2 2	līdz 1,4 līdz 1,5
6. cehs				
«KN» plāksņu ražošanas iecirknis	st. šķiedras putekļi	5	2	līdz 1,3
Metinātava	svins	5	5	4
7. cehs				
Gludās krāsošanas iecirknis	butilacetāts	2	1	1,8
Sablonu darbnīca	butilacetāts	2	1	1,8
Laboratorija	st. šķiedras putekļi	4	1	1,5

Stikla šķiedras ražošana un pielietojums ārzemēs

Pielietojuma nozare	Pielietojuma, tūkst. t.							
	1986.				1990.			
	ASV	VFR	Jap.	Riet. Eirop.	ASV	VFR Nav. data	Jap. 1988. g.	Riet. Eir. valstis
Lidmašīnu būve un kosmiskā tehn.	16,8	—	—	5,2	29,5	—	—	7,9
Aparātu būve un lietvedība	62,1	—	—	184,8	79,4	—	—	79,4
Celtniecība	206,5	19,7	27,4	184,8	273,1	32,0	—	202,0
Patēriņa preces	67,5	10,1	+99,9	37,5	83,9	+148,0	—	48,5
Korozijas izturīgās iekārtas	131,8	29,5	+18,1	32,7	161,0	+25,0	—	—
Elektrotehnika (elektronika)	91,0	(lauks.)	—	230,0	108,9	—	—	297,0
Kuģu būve	154,0	—	33,5	76,0	186,0	35,0	—	92,0
Virszemes transports	265,0	34,2	10,7	248,0	360,6	13,0	—	355,5
Citas nozares	37,6	2,2	12,5	56	45,4	9,0	—	61,3
Kopā:	1032,3	129,2	271,4	845,0	1297,8	359,0	—	1065,0

Armēto plastmasu pielietojuma attīstības pasaules valstīs (tabulā)
 Armēto plastmasu ražošana attīstās straujos tempos. Dominējošais armēto plastmasu materiāls ir stikla šķiedra — pēc dažādiem informācijas avotiem tā sastāda 93 līdz 97 procentus.

Elektrotehnikā un elektronikā
 Viena no perspektīvākajām stikla šķiedras pielietojuma iespējām ASV, Rietumeiropā un Japānā ir paraboliskās antenas signālu uztveršanai no pavadoņiem un to pārraidīšanai uz parastajiem televizoriem. Pēc firmas «Owens-Corning» progno-

zēm līdz 90. gadu sākumam šajās antenās izmantos ik gadus 45,5 tūkstošus tonnu armētās plastmasas.
 VFR uz Kaizerlauternas universitātes jumta ir uzstādīta paraboliskā antena, tās diametrs ir 1,7 m. Tā atrodas korpusā, kam ir tukšas lodes forma. Korpusa diametrs ir 2,3 m, bet sienīņu biezums —

2 mm. Korpusi ir izgatavoti no stikla šķiedras un poliestēra bāzes, tas aizsargā antenu no atmosfēras iedarbības, bet tai pat laikā ļauj cauri augstfrekvences viļņus. Tādus antenu korpusus izgatavo pēc ekoloģiski tīras tehnoloģijas, kas devīs iespēju tādus korpusus izgatavot universitātes mācību darbnīcās bez kādas īpašas ventilācijas un drošības tehnikas pasākumiem.

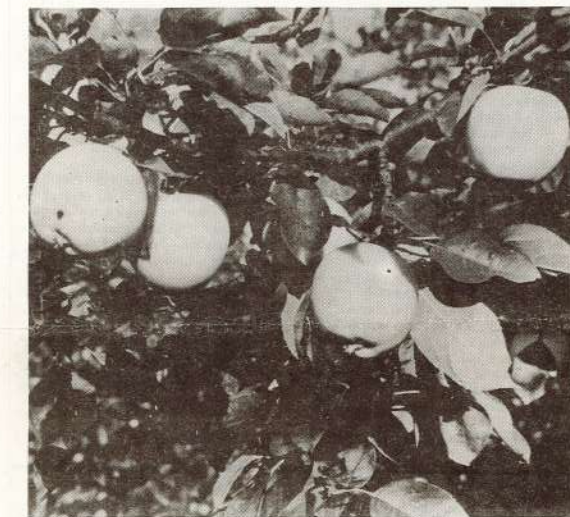
Polipropilēnu «Hostalen» kopā ar stikla šķiedru izmanto galvenokārt dažādiem aparatiem velas un trauku mazgājamās mašīnās (Firma «Hoechst» VFR).
 Si pati firma ražo stikla šķiedras armētas mikrofonu, kuri ir raksturīgi ar paaugstinātu cietību, stiprību. Izmanto detajām rakstāmā mašīnās, videomagnetofonos, kompjūteros.

Tipisks stikla šķiedras un poliestēra bāzes pielietojuma veids ir mazās paraboliskās antenas signālu uztveršanai no pavadoņiem, VFR tādas izgatavo firma «Bayer AG». No tāda paša materiāla firma ražo traukus mikroviļņu krāsnīm un cepeškrāsnīm ar siltumizturību līdz 210°C. No stikla šķiedras izgatavo arī lampu abazūrus, cepeškrāņu rokturus, telefona sadales kārbas u.c.

Pielietojuma automobiļu būvē

Automobiļu rūpniecība ir viens no lielākajiem plastmasu patērētājiem. Lielāko automobiļu ražotāju pasaulē ir ASV un Japāna. Visās ekonomiski attīstītās valstīs vieglo automašīnu ražošana pārsniedz smago automašīnu ražošana. Pēc firmas «BCC» (ASV) pētījumu rezultātiem ASV galvenais armēto plastmasu izlietojums ir transports, kas patērē 25 procentus no visām armētām plastmasām. Pēc firmas «Centain Teed Corp.» (ASV) prognozēm vienai automašīnai izlieto kompozīcijas materiālu pieaugums no 22,6 līdz 27,6 kg 1991. gadā. 2000. gadā katrai ASV izgatavotajai automašīnai būs stikla šķiedras virsbūve.

(Nobeigums sekos)

Kāda šogad ir raža? Vai bagāta? Tā vai citādi rūpniecības ēdnīca iepērk svaigus dārzeņus (arī zaļumus), augļus, kā arī ievārijumus, ar ko varēs bagātināt strādājošo pusdienas galdu.
 Lūdzam atsaukties!

Alekseja Koziņeva foto

Paziņojumi

22. septembrī pl. 19 Agroprojekta zālē — tikšanās ar daudzus augstkalnu ekspedīciju (arī uz pasaules augstāko kalnu virsotni Everestu) dalībnieku Sergeju Jefimovu. Visi laipni aicināti!

27. septembrī pl. 12.00 rūpniecības kulinārijas veikalā — paplašinātā sortimenta konditorijas un kulinārijas izstrādājumu pārdošana.
 Pavāri, konditori un kulināri laipni aicina izteikt savus ierosinājumus un priekšlikumus!

Ja Jūs interesē rokdarbi, prasme adīt, krāsot, aust, tamborēt, izšūt un mezglot, gaidām jūs katru otro dienu pl. 19. Revolūcijas ielā 20a, lietiskās mākslas pulciņā «Pūrs». Vadītāja V. Rone

Līdzjūtības

Izsakām dziļu līdzjūtību Oskaram Aumelin sakarā ar mātes nāvi. Elektrokārtu nodaļas 5. maiņas kolektīvs

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Silvijai Saknei tēvu pedejā gaitā aizvadot.
 Austuves 2. maiņas kolektīvs

Par kooperatīviem un ražošanas atkritumu izmantošanu

Rūpniecības direktora vietnieks komercjautājumos saņēmis vēstuli, ko rūpniecības strādnieku vārdā parakstījis J. Berziņš (tuvāk par autoru, viņa darba vieta un adrese nav uzrādīta).

Vēstule skārtas problēmas par kooperatīvu darbību uzturēšanu un to lietderību, par rūpniecības produkcijas atkritumiem un to izmantošanu. Vēstules autors griežas pie rūpniecības vadības ar lūgumu šos jautājumus nokārtot.

Zemāk publicējam Alda Rudziša atbildi.

7. septembrī saņēmu J. Berziņa vēstuli. Viņš pie manis griežas visās rūpniecības strādājošo vārdā.

Rūpniecības administrācija atbalsta jebkuru kooperatīvu, kura darbība veicina rūpniecības sociālo, ekonomisko un ekoloģisko attīstību. Šajā gadījumā runa ir par jaunu kooperatīvu veidošanu 7. cehā. Konkrēti man personīgi tas nav zināms, bet ir radusies nepieciešamība veidot jaunu kooperatīvu vai arī slēgt līgumu ar kādu no kooperatīviem, kas savā pārziņā pārņemtu tehnoloģiskā procesa radušos brāķu produkcijas apstrādi, tās sagatavošanu realizēšanai — pirmkārt, caur rūpniecības veikalu, tirdzniecības tīklu Valmierā vai arī nodot veikalam «Caklās rokas».

kas krāsu materiāli, tāpat arī koka tara. Sie materiāli jāreāstaurē, jāizgatavo cita garuma čaulas, cita izmēra koka kastes, naftas produkti jāpārtilra, jāmekle iespēja pielietot citām sadzīves un tehniskajām vajadzībām. Jo mazāk mēs izmetisim, jo labāk dzīvosim!

Dekoratīvais audums, salvetes un cita rūpniecības produkcija ir turpmāk tiks realizēta rūpniecības veikalā gan pēc metražas, gan pēc svāra un skaita. Ir samazinājies audums, to neuzkrāj speciāli kooperatīva vajadzībām, audumi ar defektiem tiek realizēti pa tiešiem sakariem dažādām organizācijām apmaiņai pret izejmateriāliem, rezerves daļām un pakalpojumiem.

Mūsu rūpniecībā daļa produkcijas brāķa nonāk atkritumu konteineros: salvetu auduma atgriezumi, dekoratīvo un tehnisko audumu izgābi, stikla diegs, sadzīves sietus nepieciešams sagriezt, novērt, iepakot un nodot realizācijai caur rūpniecības noliktavu.

Tehnoloģiskā procesa gaitā izveidojas nederīgas spoles 2. cehā, audumu uzliņāmās čaulas 4. cehā, centrālajā noliktavā, 7. cehā dru-

Rūpniecības administrācija, cehu vadības ir ieinteresētas izgatavot vairāk augstvērtīgas produkcijas, samazināt nekondīcijas līdz minimumam. Tas ir pilnīgi nepareizs uzskats, ka brāķēšanas normatīvi ir stiepjams jēdziens.

Rūpniecības vadītāji uzklāvis ikvienu rūpniecības strādājošo, kurš izteiks priekšlikumu par jautājumu sekmīgu, operatīvu, ekonomisku un ekoloģisku risinājumu.

ALDIS RUDZĪTIS,
 rūpniecības direktora vietnieks

Redaktora v. i. L. DREIMANE

Ražošanas plāna izpilde 1990. gada 8 mēnešos

Rādītāji	Plāns	Fakts	%	1989. g. 8 mēn.	% pret 8 mēn.
01 Stikla lodītes, preču, t. izpilde pa cehu, tūkst. rb.	7420	7977	107,5	5640	141,4
02 Sarazota šķiedra, t. Pārspolētais diegs	4439,5	4514,0	101,7	5095,9	88,6
03 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	5530	5433	98,2	6050	89,8
04 Audumi, preču, tūkst. m	4994,1	4911,7	98,4	5476,1	89,7
05 Nodrošinājums ar pusfabrikātiem	8063,2	7966,3	98,8	8007,7	99,5
06 ceham	19177	18652,7	97,3	21117,4	88,3
07 ceham	14209	13717,3	96,5	15782,2	86,9
08 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	961	724,1	75,3	567,2	127,7
09 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	882	910,8	103,3	1035,8	87,9
10 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	4873,9	4775,3	98,0	4573,7	104,4
11 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	8103,0	8102,2	99,9	8760,2	92,5
12 Dekoratīvie audumi, tūkst. m	141,0	136,5	96,8	142,0	96,1
13 Elektrozīdācija audumi, izpilde pa cehu, tūkst. rb.	1829,0	1771,9	96,9	1677,6	106,6
14 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	578,0	597,6	103,4	653,1	91,5
15 Elektrozīdācija audumi, izpilde pa cehu, tūkst. rb.	1584	1622	102,4	1683,0	96,4
16 Elektrozīdācija audumi, izpilde pa cehu, tūkst. rb.	2726	2817,8	103,4	2640,5	106,7
17 Izpilde pa cehu, tūkst. rb.	1205,0	1124,8	93,3	1115,8	100,8